

СУД ЕЎРАЗІЙСКАГА ЭКАНАМІЧНАГА САЮЗА

КАНСУЛЬТАТЫЎНАЕ ЗАКЛЮЧЭННЕ

20 снежня 2018 года

горад Мінск

Вялікая калегія Суда Еўразійскага эканамічнага саюза ў складзе старшынствуючага Баішава Ж.Н., суддзі-дакладчыка Нешатаевай Т.Н., суддзяў Ажыбраімавай А.М., Айрыян Э.У., Коласа Дз.Г., Сяйцімавай В.Х., Скрыпкінай Г.А., Туманяна А.Э., Федарцова А.А., Чайкі К.Л.,

пры сакратары судовага пасяджэння Панове А.А., даследаваўшы матэрыялы справы, заслухаўшы суддзю-дакладчыка,

кіруючыся пунктамі 46, 50, 68, 69, 73, 96, 98 Статута Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, артыкуламі 72, 85 Рэгламента Суда Еўразійскага эканамічнага саюза,

прадастаўляе наступнае кансультатыўнае заключэнне па заяве Еўразійскай эканамічнай камісіі аб растлумачэнні палажэнняў пунктаў 53 і 54 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, прывілеях і імунітэтах у Еўразійскім эканамічным саюзе (дадатак № 32 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года).

I. Пытанне заяўніка

Еўразійская эканамічная камісія (далей - заяўнік, ЕЭК, Камісія) звярнулася ў Суд Еўразійскага эканамічнага саюза (далей - Суд) з заявай аб растлумачэнні палажэнняў пунктаў 53 і 54 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, прывілеях і імунітэтах у Еўразійскім эканамічным саюзе (дадатак № 32 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года; далей - Дадатак № 32).

Заяўнік адзначае, што ў адпаведнасці з пунктам 53 Дадатка № 32 службовыя асобы і супрацоўнікі Камісіі і Суда, якія з'яўляюцца грамадзянамі Расійскай Федэрацыі, якія замяшчалі да працы ў Камісіі і Судзе пасады федэральнай дзяржаўнай (дзяржаўнай грамадзянскай) службы, вызваленыя

ад пасада, якія замяшчаюцца ў Камісіі і Судзе (за выключэннем выпадкаў вызвалення, звязаных з вінаватымі дзеяннямі), і якія маюць стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы не менш за 15 гадоў, маюць права на пенсію за выслугу гадоў, якая прызначаецца ў парадку, прадугледжаным заканадаўствам Расійскай Федэрацыі для федэральных дзяржаўных грамадзянскіх служачых, калі непасрэдна перад звальненнем з Камісіі і Суда яны замяшчалі ў іх пасады не менш за 12 месяцаў.

У рамках правядзення працы па ўдасканаленні палажэнняў Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года (далей - Дагавор) Камісіяй быў выяўлены факт неадназначнага разумення і прымянення палажэнняў пункта 53 Дадатка № 32.

Заяўнік спасылаецца на ліст Міністэрства эканамічнага развіцця Расійскай Федэрацыі ад 19 кастрычніка 2017 года № 29661-ГА/ДЮи, згодна з якім права на пенсію за выслугу гадоў прадастаўляецца толькі тым службовым асобам і супрацоўнікам Камісіі і Суда, якія перад працай у Камісіі або Судзе замяшчалі пасады федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы.

Такім чынам, службовыя асобы і супрацоўнікі Камісіі і Суда, якія перад працай у Камісіі або Судзе замяшчалі пасады іншых відаў федэральнай дзяржаўнай службы, правы на пенсію за выслугу гадоў у адпаведнасці з пунктам 53 Дадатка № 32 не маюць.

Такі падыход, на думку Камісіі, не зусім адпавядае асноватворным міжнародна-прававым прынцыпам аб правах у сферы працы, якія абвешчваюць роўнасць усіх міжнародных служачых Камісіі і Суда перад законам (правам Еўразійскага эканамічнага саюза (далей - ЕАЭС, Саюз)), а таксама не ўлічвае прынцып функцыянальнага імунітэту міжнароднай арганізацыі, асаблівы статус міжнародных служачых Камісіі і Суда, якія закліканы забяспечыць функцыянаванне незалежнага суб'екта міжнароднага права - міжнароднай арганізацыі.

Дасланыя Камісіяй матэрыялы паказваюць, што сутнасць рознагалоссяў, якія ўзніклі паміж ЕЭК і дзяржаўнымі органамі Расійскай Федэрацыі, узыходзіць да рознага разумення сістэмы рэгулявання пенсійнага забеспячэння службовых асобаў і супрацоўнікаў органаў Саюза, якая носіць змешаны характар: частка пытанняў урэгулявана ў Дагаворы, а частка ў адпаведнасці з адсылачнай нормай Дагавора рэгулюецца нацыянальным правам дзяржавы-члена.

Улічваючы выкладзенае, Камісія просіць Суд растлумачыць: палажэнні пункта 53 Дадатка № 32 у частцы іх прымянення ў дачыненні да службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і Суда, якія з'яўляюцца грамадзянамі Расійскай Федэрацыі, якія да працы ў Камісіі або Судзе замяшчалі пасады федэральнай дзяржаўнай службы (федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы, ваеннай службы і федэральнай дзяржаўнай службы іншых відаў);

палажэнні пункта 54 Дадатка № 32 у частцы ўключэння перыяду працы службовых асобаў і супрацоўнікаў у Камісіі і Судзе ў стаж дзяржаўнай службы розных відаў для ўсталявання сацыяльных гарантый і для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў.

II. Працэдура ў Судзе

Згодна з пунктам 68 Статута Суда Еўразійскага эканамічнага саюза (дадатак № 2 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года; далей - Статут Суда) парадак разгляду спраў аб растлумачэнні вызначаецца Рэгламентам Суда Еўразійскага эканамічнага саюза, зацверджаным Рашэннем Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета ад 23 снежня 2014 года № 101.

Пункт 73 Статута Суда прадугледжвае, што Суд разглядае справы аб растлумачэнні на пасяджэннях Вялікай калегіі Суда.

У рамках падрыхтоўкі справы да разгляду Судом былі накіраваны запыты ў адрас Еўразійскай эканамічнай камісіі, міністэрстваў і ведамстваў Расійскай Федэрацыі, адказных за сацыяльнае забеспячэнне, вышэйшых і канстытуцыйных судаў дзяржаў - членаў Саюза, прафсаюзаў дзяржаўных служачых, навуковых устаноў, якія даследуюць пытанні пенсіённага забеспячэння, Міжнароднай арганізацыі працы, адпаведных падраздзяленняў Еўрапейскай камісіі і Савета Еўропы. Былі атрыманы адказы ад Еўразійскай эканамічнай камісіі, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Расійскай Федэрацыі, Міністэрства фінансаў Расійскай Федэрацыі, Прававога дэпартаменту ўрада Расійскай Федэрацыі, Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Арменія, Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь, Канстытуцыйнага савета Рэспублікі Казахстан, Канстытуцыйнай палаты Вярхоўнага Суда Кыргызскай Рэспублікі, Канстытуцыйнага суда Расійскай Федэрацыі, Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь, Вярхоўнага Суда Рэспублікі Казахстан, Вярхоўнага Суда Кыргызскай Рэспублікі, Вярхоўнага Суда Расійскай Федэрацыі, Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь, Адзінага назапняльнага пенсіённага фонду рэспублікі Казахстан, Сацыяльнага фонду Кыргызскай Рэспублікі, Пенсіённага фонду Расійскай Федэрацыі, Дзяржаўнай кадравай службы Кыргызскай Рэспублікі, Рэспубліканскага галіновага саюза прафесійных арганізацый работнікаў дзяржустаў, органаў мясцовага самакіравання і грамадскага абслугоўвання Рэспублікі Арменія, Беларускага прафесійнага саюза работнікаў дзяржаўных і іншых устаноў, галіновага прафесійнага саюза работнікаў дзяржаўных, банкаўскіх устаноў і грамадскага абслугоўвання Рэспублікі Казахстан, Агульнарасійскага прафесійнага саюза работнікаў дзяржаўных устаноў і грамадскага абслугоўвання Расійскай Федэрацыі, Нацыянальнага цэнтру заканадаўства і

прававых даследаванняў Рэспублікі Беларусь, Інстытута заканадаўства Рэспублікі Казахстан, Кыргызскага нацыянальнага ўніверсітэта імя Жусупа Баласагына, Інстытута дзяржавы і права Расійскай акадэміі навук, Інстытута заканадаўства і параўнальнага правазнаўства пры Ўрадзе Расійскай Федэрацыі, Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных адносін (Універсітэта) МЗС Расіі, Расійскай акадэміі народнай гаспадаркі і дзяржаўнай службы пры Прэзідэнце Расійскай Федэрацыі, Расійскага дзяржаўнага ўніверсітэта правасуддзя, Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М.В. Ламаносава, Акадэміі працы і сацыяльных адносін, Генеральнага дырэктарата па кіраванні персаналам і бяспекі Еўрапейскай камісіі.

Еўразійская эканамічная камісія накіравала ў Суд дадатковыя матэрыялы, звязаныя з прызначэннем пенсіі за выслугу гадоў былым супрацоўнікам ЕЭК, а таксама ў адказ на запыт Суда паведаміла аб адсутнасці ў Камісіі пратаколаў пасяджэнняў і іншых матэрыялаў, звязаных з распрацоўкай і прыняццем пунктаў 53 і 54 Дадатка № 32.

III. Высновы Суда

1. Згодна з пунктам 50 Статута Суда Суд пры ажыццяўленні правасуддзя прымяняе агульнапрызнаныя прынцыпы і нормы міжнароднага права; Дагавор, міжнародныя дагаворы ў рамках Саюза і іншыя міжнародныя дагаворы, удзельнікамі якіх з'яўляюцца дзяржавы - бакі спрэчкі; рашэнні і распараджэнні органаў Саюза; міжнародны звычай як доказ усеагульнай практыкі, прызнанай у якасці прававой нормы. Згодна з артыкулам 6 Дагавора права Саюза складаюць: Дагавор, міжнародныя дагаворы ў рамках Саюза, міжнародныя дагаворы Саюза з трэцім бокам, рашэнні і распараджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета, Еўразійскага міжурадавага савета і Еўразійскай эканамічнай камісіі, прынятыя ў рамках іх паўнамоцтваў, прадугледжаных Дагаворам і міжнароднымі дагаворамі ў рамках Саюза.

У сувязі з гэтым варта адзначыць, што артыкул 26 Венскай канвенцыі аб праве міжнародных дагавораў ад 23 мая 1969 года (далей - Венская канвенцыя) прадугледжвае, што кожны дзеючы дагавор абавязковы для яго ўдзельнікаў і павінен імі добрасумленна выконвацца (прынцып *pacta sunt servanda*). Згодна з артыкулам 27 Венскай канвенцыі забараняецца спасылка на палажэнні ўнутранага права ў якасці апраўдання для невыканання дагавора.

Згодна з пунктам 2 Дадатка № 32 члены Калегіі Камісіі, судзіі Суда Саюза, службовыя асобы і супрацоўнікі з'яўляюцца міжнароднымі служачымі. Пры выкананні сваіх паўнамоцтваў (выкананні службовых абавязкаў) яны не павінны запытваць або атрымліваць указанні ад органаў дзяржаўнай улады або афіцыйных асобаў дзяржаў-членаў, а таксама ад

уладаў дзяржаў, якія не з'яўляюцца членамі Саюза. Яны павінны ўстрымлівацца ад усялякіх дзеянняў, несумяшчальных з іх статусам міжнародных служачых.

Згодна з пунктам 44 Дадатка № 32 пенсіённае забеспячэнне членаў Калегіі Камісіі, суддзяў Суда Саюза, службовых асобаў і супрацоўнікаў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам дзяржавы-члена, грамадзянамі якога яны з'яўляюцца; пры гэтым адлічэнні на пенсіённае забеспячэнне ажыццяўляюцца органамі Саюза за кошт сродкаў бюджэту Саюза ў пенсіённыя фонды дзяржаў-членаў, грамадзянамі якіх названыя асобы з'яўляюцца, у парадку і памерах, усталяваных заканадаўствам адпаведнай дзяржавы-члена; расходы па выплаце пенсій названым асобам нясе тая ж дзяржава-член.

Вялікая калегія Суда адзначае, што дадзеная норма носіць агульны характар. Яе дзеянне распаўсюджваецца на ўсіх міжнародных служачых органаў Саюза незалежна ад іх статусу і на ўвесь комплекс грамадскіх адносін, звязаных з правам на пенсіённае забеспячэнне.

Вялікая калегія Суда канстатуе, што пенсіённае забеспячэнне - гэта сукупнасць прававых, эканамічных і арганізацыйных інстытутаў і нормаў, якія маюць на мэце прадастаўленне грамадзянам матэрыяльнай падтрымкі ў форме выплаты пенсіі.

Пытанні пенсіённага забеспячэння міжнародных служачых рэгулююцца таксама пунктамі 46 і 47 Дадатка № 32. У пункце 46 Дадатка № 32 гаворка ідзе аб уліку перыядаў працы міжнародных служачых у Камісіі і Судзе Саюза ў страхавой або працоўны стаж у адпаведнасці з заканадаўствам дзяржавы-члена. Згодна з пунктам 47 Дадатка № 32 заробак, атрыманы міжнароднымі служачымі ў перыяд выканання імі сваіх паўнамоцтваў, улічваецца пры вызначэнні памеру пенсіі ў адпаведнасці з заканадаўствам дзяржавы-члена, грамадзянамі якога яны з'яўляюцца.

Пункты 53 і 54 Дадатка № 32 з'яўляюцца спецыяльнымі ў адносінах да пунктаў 44, 46 і 47, паколькі распаўсюджваюцца толькі на службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і Суда Саюза, а таксама на адзін від пенсіі - пенсію за выслугу гадоў.

У сувязі з гэтым Вялікая калегія Суда кіруецца прынцыпам *lex specialis derogat generali*, згодна з якім пры калізіі (канкурэнцыі) нормаў агульнага (*generalis*) і спецыяльнага (*specialis*) характару перавага пры тлумачэнні і прымяненні павінна аддавацца спецыяльным нормам.

У абзацы першым пункта 53 Дадатка № 32 вызначаны ўмовы для атрымання права на пенсію за выслугу гадоў грамадзянамі Расійскай Федэрацыі, сярод якіх варта вылучыць а) неабходны стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы (не менш за 15 гадоў), б) перыяд працы ў органе Саюза непасрэдна перад звальненнем (не менш за 12 месяцаў), в) вызваленне ад пасады ў органах Саюза, не звязанае з вінаватымі дзеяннямі,

г) да працы ў Камісіі і Судзе Саюза замяшчэнне пасады федэральнай дзяржаўнай (дзяржаўнай грамадзянскай) службы. У дачыненні да парадку назначэння пенсіі пункт 53 Дадатка № 32 змяшчае адсылку да нацыянальнага заканадаўства.

Абзац другі пункта 53 Дадатка № 32 прадугледжвае, што памер пенсіі за выслугу гадоў вылічаецца, зыходзячы з сярэднямесячнай зароботнай платы службовай асобы або супрацоўніка, гранічны памер якой вызначаецца ў дачыненні да службовых акладаў (грашовага ўзнагароджання), усталяваных па прыраўнаваных пасадах дзяржаўнай грамадзянскай службы згодна з пералікам адпаведнасці пасадаў службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і Суда Саюза пасадам федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы ў Апараце ў Рады Расійскай Федэрацыі і апараце Вярхоўнага Суда Расійскай Федэрацыі, які зацвярджаецца ў Радам Расійскай Федэрацыі.

Як вызначыў Суд у кансультацыйным заключэнні ад 12 верасня 2017 года, нормы міжнароднага права, якія рэгулююць прававое становішча служачых міжнародных арганізацый, маюць прыярытэт, нацыянальнае заканадаўства ў адносінах да гэтых асобаў можа прымяняцца толькі пры наяўнасці прамога ўказання на тое ў праве Саюза.

Такім чынам, літаральнае прачытанне нормы пункта 53 Дадатка № 32 дазваляе зрабіць выснову, што ў Дагаворы змяшчаецца матэрыяльная частка рэгулявання права на пенсію за выслугу гадоў (умовы набывання права на такую пенсію), тады як у дачыненні да парадку (працэдур) прызначэння пенсіі Дагавор адсылае да нацыянальнага заканадаўства, пакідаючы Старшыні Калегіі Камісіі і Старшыні Суда Саюза права прадстаўлення, на падставе якога кіраўнік федэральнага органа выканаўчай улады, які ажыццяўляе функцыі па выпрацоўцы і рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі і нарматыўна-прававога рэгулявання ў сферы пенсійнага забеспячэння, прымае адпаведнае рашэнне аб усталяванні пенсіі за выслугу гадоў.

2. Службовыя асобы і супрацоўнікі Камісіі і Суда, якія забяспечваюць выкананне функцый наднацыянальных органаў Саюза, у сілу пункта 2 Дадатка № 32 з'яўляюцца міжнароднымі служачымі органаў Саюза.

Саюз, згодна з пунктам 2 артыкула 1 Дагавора, з'яўляецца міжнароднай арганізацыяй рэгіянальнай эканамічнай інтэграцыі, якая мае міжнародную правасуб'ектнасць.

З сістэматычнага тлумачэння артыкула 5, пункта 2 артыкула 8 Дагавора, пунктаў 24 і 43 Палажэння аб Еўразійскай эканамічнай камісіі (дадатак № 1 да Дагавора) і главы IV Статута Суда вынікае, што дзяржавы - члены Саюза перадалі Камісіі і Суду выключныя

паўнамоцтвы ў сферах дзейнасці, вызначаных Дагаворам і міжнароднымі дагаворамі ў рамках Саюза.

Вызначэнне паняццяў «службовыя асобы» і «супрацоўнікі» змешчана ў артыкуле 2 Дагавора. У сілу дадзенай прававой нормы службовыя асобы - гэта грамадзяне дзяржаў-членаў, прызначаныя на пасады дырэктараў і намеснікаў дырэктараў дэпартаменту Камісіі, а таксама кіраўніка і намеснікаў кіраўніка Сакратарыята Суда, саветнікаў суддзяў Суда. У сваю чаргу, супрацоўнікі - гэта грамадзяне дзяржаў-членаў, якія працуюць у органах Саюза на аснове працоўных дагавораў (кантрактаў), якія заключаюцца з імі, і не з'яўляюцца службовымі асобамі.

Вялікая калегія Суда лічыць, што Дадатак № 32 не змяшчае забароны ўлічваць існуючы ў службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і Суда стаж на пасадах дзяржаўнай (дзяржаўнай грамадзянскай) службы, набыты ў розныя перыяды іх працоўнай дзейнасці, у тым ліку да ўсталявання Саюза і па розных відах федэральнай дзяржаўнай службы.

3.1. У сілу пункта 1 артыкула 31 Венскай канвенцыі Дагавор павінен тлумачыцца добрасумленна ў адпаведнасці са звычайным значэннем, якое варта надаваць тэрмінам дагавора ў іх кантэксце, а таксама ў святле аб'екта і мэты дагавора. У сілу падпункта b) пункта 2 артыкула 31 Венскай канвенцыі для мэты тлумачэння дагавора кантэкст ахоплівае, акрамя тэксту, уключаючы прэамбулу і дадаткі, любы дакумент, складзены адным ці некалькімі ўдзельнікамі ў сувязі з заключэннем дагавора і прыняты іншымі ўдзельнікамі ў якасці дакумента, які мае дачыненне да дагавора.

Улічваючы, што пункт 53 Дадатка № 32 змяшчае адсылку да нацыянальнага заканадаўства, Вялікая калегія Суда робіць выснову, што ў якасці дакументаў у дадзеным выпадку разглядаюцца нацыянальныя прававыя акты Расійскай Федэрацыі, якія адносяцца да набыцця права на пенсію за выслугу гадоў, у якіх могуць змяшчацца іншыя ўмовы, не адзначаныя ў Дагаворы.

Аднак наяўнасць у пункце 53 Дадатка № 32 самастойнай умовы прызначэння службовым асобам і супрацоўнікам Камісіі і Суда пенсіі за выслугу гадоў азначае, што, незалежна ад змянення ў нацыянальным заканадаўстве стажу, пры наяўнасці якога прызначаецца адпаведная пенсія, у дачыненні да міжнародных служачых органаў Саюза прымяняецца норма аб стажы, усталяваная Дагаворам

Варта таксама падкрэсліць, што з улікам яснасці і пэўнасці пункта 53 Дадатка № 32 службовыя асобы і супрацоўнікі Камісіі і Суда звязвалі законныя чаканні набыцця права на пенсію за выслугу гадоў з захаваннем умоваў, адзначаных у дадзенай прававой норме, да якіх адносіцца ўсталяваны Дагаворам стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы не менш за 15 гадоў.

Вялікая калегія Суда ўлічвае, што ў сувязі з замацаванай у прэамбуле Дагавора прыхільнасцю безумоўнага выканання прынцыпу вяршэнства канстытуцыйных правоў і свабодаў чалавека і грамадзяніна ўзровень такіх правоў і свабодаў, гарантаваны Саюзам, не можа быць ніжэй, чым ён забяспечваецца ў дзяржавах-членах. У адпаведнасці з агульнапрызнанымі прынцыпамі роўнасці і справядлівасці, на якіх заснавана ажыццяўленне канстытуцыйных правоў і свабодаў чалавека і грамадзяніна, у Расійскай Федэрацыі ўсталявана правіла аб прававой дакладнасці і звязанай з ёй прадказальнасці правапрымяняльнай практыкі ў сферы пенсійнага забеспячэння, неабходных для таго, каб бакі адпаведных праваадносін маглі ў разумных межах прадбачыць наступствы сваіх паводзін і быць упэўненымі ў тым, што набытае імі права на пенсію за выслугу гадоў будзе рэалізавана.

3.2. Вялікая калегія Суда адзначае, што пад паняццем «стаж дзяржаўнай службы» разумеюць сумарную працягласць перыядаў ажыццяўлення дзяржаўнай службы на дзень звальнення з займаемай пасады, якая ўлічваецца пры вызначэнні права на пенсію за выслугу гадоў дзяржаўных служачых Расійскай Федэрацыі і пры вылічэнні памеру гэтай пенсіі.

У адпаведнасці з артыкулам 19 Федэральнага закона ад 15 снежня 2001 года № 166-ФЗ «Аб дзяржаўным пенсійным забеспячэнні ў Расійскай Федэрацыі» ў стаж дзяржаўнай службы для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў федэральных дзяржаўных служачых Расійскай Федэрацыі ўключаюцца ў парадку, усталяваным Пастановай Урада Расійскай Федэрацыі ад 15 верасня 2003 года № 570 «Аб парадку ўключэння ў стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў федэральных дзяржаўных грамадзянскіх служачых перыядаў службы (працы) на пасадах федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы, дзяржаўных пасадах федэральнай дзяржаўнай службы, дзяржаўных пасадах федэральных дзяржаўных служачых і іншых пасадах, якія вызначаюцца Прэзідэнтам Расійскай Федэрацыі», перыяды службы (працы) на пасадах федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы і іншых пасадах, якія вызначаюцца ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі ад 20 верасня 2010 года № 1141 «Аб пераліку пасадаў, перыяды службы (працы) у якіх уключаюцца ў стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў федэральных дзяржаўных грамадзянскіх служачых».

Пункт 15 названага Ўказа прадугледжвае, што праца ў міждзяржаўных (міжурадавых) органах, створаных з удзелам Расійскай Федэрацыі, як і віды дзяржаўнай службы ў сэнсе пункта 1 артыкула 2 Федэральнага закона ад 27 мая 2003 года № 58-ФЗ «Аб сістэме дзяржаўнай службы Расійскай Федэрацыі» ўключаецца ў стаж дзяржаўнай службы для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў.

Акрамя таго, у адпаведнасці з названым Указам, у стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы ўключаюцца перыяды, на працягу якіх грамадзянін займаў дзяржаўныя пасады Расійскай Федэрацыі і суб'ектаў Расійскай Федэрацыі; пасады дзяржаўнай грамадзянскай службы; ваеннай службы; муніцыпальныя пасады (у тым ліку выбарных органаў) і пасады муніцыпальнай службы; пасады прадстаўнікоў Расійскай Федэрацыі ў міжуродавых і міжведамасных органах; дзяржаўныя і муніцыпальныя пасады ў адпаведнасці з заканадаўствам СССР да 31 снежня 1991 года; і іншыя пасады (федэральнай дзяржаўнай грамадзянскай службы, ваеннай службы і федэральнай дзяржаўнай службы іншых відаў).

У кантэксце міжнароднай службы трэба ўлічыць, што асноўныя кваліфікацыйныя патрабаванні да кандыдатаў на замяшчэнне пасадаў у органах Саюза замацаваны ў пункце 1 артыкула 9 Дагавора: «Права на заняцце пасадаў у структурных падраздзяленнях пастаянна дзеючых органаў Саюза маюць грамадзяне дзяржаў-членаў, якія валодаюць адпаведнай профільнай адукацыяй і вопытам працы». Для Камісіі дадзеныя патрабаванні дэталізаваны ў рашэнні Савета ЕЭК ад 12 лістапада 2014 года № 99 «Пытанні замяшчэння пасадаў у Еўразійскай эканамічнай камісіі». У дачыненні да Суда Саюза падобныя патрабаванні замацаваны ў Парадку правядзення конкурсу на заняцце вакантных пасадаў у Сакратарыяце Суда Еўразійскага эканамічнага саюза.

Аналіз адзначаных нормаў дазваляе Вялікай калегіі Суда зрабіць выснову, што для паступлення на службу ў органы Саюза вырашальнае значэнне маюць адукацыя па адпаведнай спецыяльнасці і вопыт практычнай працы, у тым ліку для службовых асобаў - вопыт працы на кіруючых пасадах.

Адсюль вынікае, што міжнародная служба ў органах ЕАЭС патрабуе наяўнасці прафесійных ведаў і навыкаў у тых сферах дзейнасці, якія перададзены дзяржавамі, якія стварылі Саюз, у наднацыянальную кампетэнцыю, і якія міжнародныя служачыя прымяняюць на міжнародным узроўні. Такія навыкі могуць быць набыты толькі з дапамогай практычнай працы ў адпаведных сферах, стаж якой службы адным з патрабаванняў да кандыдатаў, улічваецца пры прыёме на працу ў орган Саюза, а, значыць, не можа выключацца і пры вызваленні з пасады, якія замяшчаюцца ў Камісіі і Судзе Саюза, у сувязі з выходам на пенсію.

Такім чынам, нормы заканадаўства Расійскай Федэрацыі дазваляюць зрабіць выснову аб тым, што стаж працы ў міжнародных (міждзяржаўных) арганізацыях уключаецца ў стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы. Уключэнне ў адзначаную катэгорыю розных відаў дзяржаўнай службы

(дзяржаўнай грамадзянскай, ваеннай, іншых відаў) вызначаецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Расійскай Федэрацыі.

4. Другое пытанне заяўніка датычыцца тлумачэння палажэння пункта 54 Дадатка № 32 у частцы ўключэння перыяду працы службовых асобаў і супрацоўнікаў у Камісіі і Судзе ў стаж дзяржаўнай службы дзяржаў-членаў для ўсталявання сацыяльных гарантый і для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў.

Вялікая калегія Суда адзначае, што, у адрозненне ад пункта 53 Дадатка № 32, пункт 54 датычыцца не толькі грамадзян Расійскай Федэрацыі, але і грамадзян усіх дзяржаў-членаў, так як у фармуліроўцы дадзенай нормы адзначаецца, што перыяд працы службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і суда Саюза ўключаецца ў «стаж дзяржаўнай (дзяржаўнай грамадзянскай) службы дзяржавы-члена, грамадзянамі якой яны з'яўляюцца».

Ужыванне дужак, у тым ліку ў апошнім радку дадзенага пункта, выклікана адрозненнем тэрміналогіі дзяржаўнай службы ў дзяржавах - членах Саюза (тэрмін «федэральны» прымяняецца толькі ў заканадаўстве Расійскай Федэрацыі).

З іншага боку, у адрозненне ад пункта 53 Дадатка № 32, пункт 54 не змяшчае ўказанняў на якія-небудзь умовы для ўключэння перыядаў працы ў Камісіі і Судзе ў стаж дзяржаўнай грамадзянскай службы, што дазваляе зрабіць выснову аб тым, што дадзеная норма можа быць прыменена таксама і да тых асобаў, якія да працы ў Камісіі і Судзе не мелі стажу дзяржаўнай грамадзянскай службы.

Улічваючы выкладзенае, дадзеная норма рэгулюе толькі пытанне суадносінаў стажу міжнароднай службы ў органах Саюза і дзяржаўнай службы ў дзяржавах-членах. Грамадзянская служба (як від дзяржаўнай службы), ваенная служба або дзяржаўная служба іншых відаў могуць быць уключаны ў стаж дзяржаўнай службы, калі гэта прадугледжана заканадаўствам дзяржавы-члена.

Такім чынам, умовы ўзнікнення права атрымання даплат да страхавой пенсіі за працягласць службы і асаблівасці яе нясення замацаваны ў міжнародным дагаворы, у той час як парадак іх рэалізацыі вызначаецца нацыянальным заканадаўствам.

Пры прызначэнні пенсіі за выслугу гадоў органы Саюза маюць права прымяняць умовы назначэння пенсіі, замацаваныя ў Дагаворы ў тлумачэнні, якое даў Суд у гэтым кансультацыйным заключэнні, з прадстаўленнем дакументаў у парадку, прадугледжаным заканадаўствам дзяржавы-члена. Невыкананне нацыянальнымі адміністрацыямі дзяржаў-членаў падобнага прадстаўлення органа Саюза не адпавядае палажэнням пунктаў 53 і 54 Дадатка № 32.

Выснова

1. Пункт 53 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, прывілеях і імунітэтах ў Еўразійскім эканамічным саюзе (дадатак № 32 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года) прымяняецца ў дачыненні да службовых асобаў і супрацоўнікаў Камісіі і Суда, якія з'яўляюцца грамадзянамі Расійскай Федэрацыі, якія да працы ў Камісіі або Судзе замяшчалі пасады федэральнай дзяржаўнай службы. Уключэнне ў адзначаную катэгорыю розных відаў дзяржаўнай службы (дзяржаўнай грамадзянскай, ваеннай, іншых відаў) вызначаецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Расійскай Федэрацыі.

2. Пункт 54 Палажэння аб сацыяльных гарантыях, прывілеях і імунітэтах ў Еўразійскім эканамічным саюзе (дадатак № 32 да Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе ад 29 мая 2014 года) прадугледжвае ўключэнне перыяду працы службовых асобаў і супрацоўнікаў у Камісіі і Судзе ў стаж дзяржаўнай службы для ўсталявання сацыяльных гарантый, у тым ліку для прызначэння пенсіі за выслугу гадоў.

IV. Заключныя палажэнні

Копію дадзенага кансультатыўнага заключэння накіраваць заяўніку.

Кансультатыўнае заключэнне размясціць на афіцыйным інтэрнэт-сайце Суда.

Старшынствуючы

Ж.Н. Баішаў

Суддзя-дакладчык

Т.Н. Нешатаева

Суддзі

А.М. Ажыбраімава

Э.У. Айрыян

Дз.Г. Колас

В.Х. Сяйцімава

Г.А. Скрыпкіна

А.Э. Туманян

А.А. Федарцоў

К.Л. Чайка

Переводчик: Руднева Т.А.

Перакладчык: Руднева Т.А.